

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la proiectul Deciziei președintelui ANRC privind stabilirea formulelor de control al creșterii tarifelor pentru serviciile furnizate de S.C. Romtelecom S.A. pe piețele relevante specifice cu amănuntul pe care a fost desemnată ca având putere semnificativă

Perioada de consultare pentru proiectul *Deciziei președintelui ANRC privind stabilirea formulelor de control al creșterii tarifelor pentru serviciile furnizate de S.C. Romtelecom S.A. pe piețele relevante specifice cu amănuntul pe care a fost desemnat ca având putere semnificativă*, publicat pe pagina de internet a Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații (ANRC) la data de 25 septembrie 2006, a expirat la data de 26 octombrie 2006.

Proiectul de decizie stabilește formulele de control al creșterii tarifelor, precum și condițiile în care acestea se aplică, pentru serviciile cu amănuntul furnizate de S.C. Romtelecom S.A. pe piețele relevante specifice cu amănuntul pe care acesta a fost desemnat ca având putere semnificativă. De asemenea, prin proiectul de decizie se stabilesc măsurile ex-ante de verificare a obligației de a nu practica prețuri de ruinare, având ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței.

În conformitate cu dispozițiile art.50 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.591/2002, cu modificările și completările ulterioare, ANRC are obligația de a publica, pe pagina sa de internet, un material de sinteză a observațiilor primite cu privire la proiectul deciziei, în care va preciza și poziția sa față de aceste observații.

Observațiile primite de către ANRC în cadrul perioadei de consultare se referă, în principal, la următoarele aspecte:

1. Obligația S.C. Romtelecom S.A. de a obține acordul prealabil al ANRC în vederea modificării tarifelor practicate pentru serviciile furnizate pe piețele relevante specifice cu amănuntul pe care a fost identificat ca având putere semnificativă sau introducerii unor pachete de servicii sau unor scheme de reduceri tarifare

În observațiile primite cu privire la proiectul deciziei s-a invocat faptul că necesitatea obținerii unui acord prealabil ar reduce gradul de flexibilitate al S.C. Romtelecom S.A.

În urma acestor observații, obligația de a obține un acord prealabil a fost înlocuită cu obligația de notificare a modificărilor tarifare, a introducerii pachetelor de servicii sau schemelor de reduceri tarifare. Astfel, S.C. Romtelecom S.A. va avea obligația de a notifica ANRC aceste modificări ale ofertei sale comerciale pe piețele relevante specifice cu amănuntul cu cel puțin 15 zile lucrătoare înaintea datei la care se intenționează informarea utilizatorilor finali cu privire la modificările tarifare sau lansarea comercială a pachetelor de servicii sau schemelor tarifare. Notificarea trebuie însoțită de unele informații justificative, astfel încât ANRC să poată evalua dacă

prin aplicarea modificărilor respective se poate încălca obligația de a nu practica prețuri de ruinare, având ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței. Astfel, în vederea evaluării propunerilor tarifare, S.C. Romtelecom S.A. va transmite ANRC traficul mediu lunar înregistrat în ultimele 12 luni, precedente transmiterii notificării, pentru fiecare tip de abonat stabilit în funcție de combinațiile de servicii, pachete de servicii și opțiuni disponibile în oferta comercială, pentru fiecare serviciu furnizat. Pentru evaluarea pachetelor de servicii și schemelor de reduceri tarifare, S.C. Romtelecom S.A. va transmite o estimare a traficului mediu lunar, pentru fiecare serviciu furnizat, pentru fiecare categorie de utilizator final ce ar putea beneficia de noile pachete de servicii sau scheme de reduceri tarifare. Totodată, în anul 2007, S.C. Romtelecom S.A. va transmite ANRC, o singură dată, în funcție de data realizării notificărilor, ultimele situații financiare separate disponibile, pentru anul 2005 sau pentru anul 2006, retratate, astfel încât, tarifele de utilizare internă a rețelei să fie echivalente cu tarifele pentru serviciile echivalente furnizate altor operatori, prevăzute în Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații nr.1459/2005, aplicabile de la data de 1 ianuarie 2007, însoțite de un raport al unui auditor independent, întocmit în conformitate cu Standardul Internațional privind serviciile conexe nr.4400 – *„Angajamentele pentru efectuarea procedurilor convenite privind informațiile financiare”*, care să certifice corectitudinea situațiilor financiare separate astfel retratate.

Impunerea obligației de a notifica ANRC cu 15 zile lucrătoare înaintea datei la care se intenționează informarea utilizatorilor finali cu privire la modificările tarifare sau lansarea comercială a pachetelor de servicii sau schemelor tarifare este necesară în vederea protejării intereselor utilizatorilor finali. Publicarea unei oferte care, ulterior, poate fi retrasă datorită faptului că S.C. Romtelecom S.A. încalcă obligațiile ce i-au fost impuse de către ANRC ar putea aduce prejudicii utilizatorilor finali care au acceptat această ofertă sau care au renunțat la serviciile S.C. Romtelecom S.A. în urma modificării ofertei sale comerciale.

Solicitarea notificării prealabile a tarifelor serviciilor furnizate pe piețele relevante specifice cu amănuntul este o practică utilizată și în alte state din Europa, astfel: în Bulgaria, tarifele trebuie notificate cu 30 de zile în avans, în Croația cu 15 zile, în Cipru cu 30 de zile, în Letonia cu 30 de zile, în Polonia cu 30 de zile, iar în Spania cu 21 de zile în avans. De asemenea, în Germania, introducerea unor noi pachete tarifare implică o procedură de aprobare ex ante care se poate derula pe parcursul a 10 săptămâni.

Pentru a asigura un echilibru între obiectivele de prevenire a eventualelor abuzuri pe piață și de protejare a intereselor utilizatorilor finali și obiectivul de a nu prejudicia S.C. Romtelecom S.A. prin limitarea excesivă a flexibilității în ceea ce privește modificarea ofertei sale de servicii, termenul de notificare va curge de la data la care S.C. Romtelecom S.A. a pus la dispoziția ANRC în mod corect și complet toate informațiile solicitate potrivit proiectului deciziei. Pe baza acestor informații, ANRC va realiza o verificare primară a îndeplinirii obligației de a nu practica prețuri de ruinare, care au ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței.

Dacă S.C. Romtelecom S.A. nu transmite în mod complet și corect informațiile solicitate, termenul de 15 zile lucrătoare se întrerupe odată cu transmiterea de către ANRC a solicitării de informații. După transmiterea informațiilor corecte și complete de către S.C. Romtelecom S.A. va curge un nou termen de 15 zile lucrătoare, în vederea analizării de către ANRC.

Deși în cazul unor pachete de servicii sau scheme de reduceri tarifare complexe, cu caracteristici excepționale, aceste informații ar putea să nu fie suficiente pentru ca ANRC să poată evalua îndeplinirea acestei obligații, ANRC nu va interzice aplicarea modificărilor tarifare, pachetelor de servicii sau schemelor de reduceri tarifare. ANRC poate însă solicita informații și poate verifica în orice moment îndeplinirea obligației de a nu practica prețuri de ruinare, care au

ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței, urmând ca în cazul în care va constata nerespectarea acestei obligații, să ia măsurile corespunzătoare.

2. Metodologia utilizată de ANRC subvaluează impactul deficitului de rentabilitate datorită unei erori de calcul, deficitul real de venituri fiind de 17,72%

În urma observațiilor primite, ANRC a corectat formula de calcul al deficitului de venituri, noua valoare obținută (17,72%) fiind luată în considerare la stabilirea formulei de control al creșterii tarifelor.

3. Factorul Z trebuie stabilit la valoarea implicită de 0%

În urma observațiilor primite, ANRC a decis excluderea factorul Z (decalajul prețurilor inputurilor furnizorului față de prețurile inputurilor la nivel național) din formula de control al creșterii tarifelor, urmând ca valoarea acestuia și oportunitatea introducerii acestuia să fie analizată la o modificare ulterioară a formulei de control.

4. Valoarea factorului X este greu de estimat, iar metoda benchmark utilizată în acest sens nu este adecvată datorită condițiilor naționale

În observațiile primite se susține că stabilirea factorului X la valoarea de 1,5%, pe baza unor date privind productivitatea înregistrată în sectorul comunicațiilor electronice în Statele Unite ale Americii, în perioada 1947-1993, publicate în Telecommunications Regulation Handbook, Module 4, Price regulation, nu este adecvată.

ANRC consideră că această observație se bazează pe date incomplete, având în vedere că, în aceeași lucrare, autorii prezintă valori ale factorului X stabilite de diferite autorități de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice, iar valoarea acestora depășește în majoritatea cazurilor 3%¹. De asemenea, valorile factorului de productivitate prezentate în expunerea de motive la proiectul de decizie, rezultatele modelului de calcul al factorului X, precum și istoricul reglementării tarifelor cu amănuntul în Marea Britanie² indică faptul că propunerea ANRC de a stabili factorul X la 3,5% este rezonabilă.

5. Utilizarea, în cadrul formulei de control al creșterii tarifelor, a ratei inflației anualizate publicate de Banca Națională a României la data de 30 iunie a anului în care se aplică formula și utilizarea, în cadrul formulei de control al creșterii tarifelor, a ponderii veniturilor din anul precedent

În observațiile primite s-a susținut necesitatea utilizării unor date cât mai predictibile în cadrul formulei de control al creșterii tarifelor, astfel încât S.C. Romtelecom S.A. să se poată încadra în valorile impuse de ANRC.

ANRC este de acord cu propunerea de creștere a predictibilității aplicării formulei de control al creșterii tarifelor, proiectul de decizie fiind modificat în sensul înlocuirii indicelui prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică pentru anul în care se aplică formula cu

¹ Argentina – 5,5%, Australia – 7,5%, Canada – 4,5%, Chile – 1,1%, Columbia – 2,0%, Danemarca – 4,0%, Franța – 4,5%, Irlanda – 6,0%, Mexic – 3,0%, Portugalia – 4,0%, Marea Britanie – 4,5%, Statele Unite ale Americii – 6,5%.

² Autoritatea de reglementare din domeniul comunicațiilor electronice din Marea Britanie a stabilit valoarea factorului X inclus în formula de control al creșterii tarifelor la 3% pentru perioada 1984-1989, 4,5% pentru perioada 1989-1991, 6,25% pentru perioada 1991-1993, 7,5% pentru perioada 1993-1997, 4,5% pentru perioada 1997-2002, la nivelul ratei inflației începând cu anul 2002, iar după introducerea serviciului de revânzare a accesului (wholesale line rental) la 0%. Formula de control al creșterii tarifelor a fost retrasă în luna august a anului 2006.

indicele prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică în luna iunie a anului în care se aplică formula față de luna iunie a anului precedent. De asemenea, în formulele de verificare a obligației de respectare a formulei de control al creșterii tarifelor, ponderea veniturilor obținute în anul avut în vedere a fost înlocuită cu ponderea veniturilor obținute în anul de bază (anul anterior celui avut în vedere).

6. Aplicarea formulei de control al creșterii tarifelor la tarifele exprimate în Euro practicate de S.C. Romtelecom S.A.

Având în vedere că inputurile S.C. Romtelecom S.A. sunt, în majoritate, exprimate în lei, iar indicele prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică este exprimat în funcție de moneda națională, ANRC consideră inoportună aplicarea formulei de control al creșterii tarifelor la tarifele exprimate în Euro.

7. Determinarea tarifelor medii pentru anul 2006 pe baza veniturilor și a volumelor de trafic înregistrate în ultimele 3 luni ale anului, deoarece deficitul de rentabilitate a fost calculat pe baza tarifelor intrate în vigoare la data de 15 august 2006

Având în vedere că la calcularea deficitului de venituri au fost luate în considerare tarifele practicate de S.C. Romtelecom S.A. de la data de 15 august 2006, și nu tariful mediu efectiv înregistrat pe parcursul anului 2006, ANRC este de acord cu propunerea din observațiile primite, de a utiliza, pentru verificarea aplicării formulei de control al creșterii tarifelor, în anul 2007, un tarif mediu al perioadei de bază egal cu tariful mediu înregistrat în ultimele 3 luni ale anului 2006, perioadă în care s-au aplicat în mod efectiv noile tarife.

8. Luarea în considerare la aplicarea formulei de control al creșterii tarifelor în anul următor a oricăror diferențe, în plus sau în minus, înregistrate în anul precedent

În urma acceptării acestei observații, prevederile proiectului deciziei au fost reformulate. Astfel, diferența va fi determinată conform următoarei formule:

$$\Delta P_{\max} \% = \Delta IPC + 2,09\% + Q$$

unde:

$\Delta P_{\max} \%$ reprezintă procentul de creștere a tarifelor pentru serviciile furnizate pe piețele relevante specifice prevăzute la art.1;

ΔIPC reprezintă $IPC-100$, iar IPC este indicele prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică în luna iunie a anului în care se aplică formula față de luna iunie a anului precedent;

Q reprezintă factorul de corectare a creșterii medii anuale maxime ca urmare a nerespectării formulei în anul precedent, calculat pe baza formulei: $Q_t = \Delta P_{\max t-1} \% - \Delta P_{t-1} \%$, în anul t .

Cu toate acestea, luarea în considerare în anul următor a creșterii tarifelor peste limita care ar rezulta din aplicarea formulelor de creștere a tarifelor nu aduce atingere dreptului ANRC de a impune S.C. Romtelecom S.A. sancțiuni, precum și de a lua măsurile necesare în vederea asigurării respectării obligației încălcate.

9. Stabilirea unui set de principii/reguli pe care S.C. Romtelecom S.A. trebuie să le respecte în cazul modificării tarifelor, aplicării unor scheme de reduceri tarifare sau pachete de servicii. Verificarea de către ANRC a obligației S.C. Romtelecom S.A. de a nu practica prețuri de ruinare, având ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței

Conform prevederilor Deciziei președintelui ANRC nr.1250/2005, S.C. Romtelecom S.A. are obligația de a nu practica prețuri excesive în raport cu costurile serviciilor furnizate pe piețele relevante specifice sau prețuri de ruinare, având ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței.

În vederea evaluării respectării obligației de a nu practica prețuri de ruinare, având ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței, ANRC va putea utiliza formule de tipul celor prezentate mai jos:

$$a) P_i * (1 - \varepsilon_i) \geq (\sum U_{ij} * T_j + k) * (1 + r) * w$$

unde:

P_i reprezintă tariful din oferta S.C. Romtelecom S.A. al serviciului „i”;

ε_i reprezintă reducerea acordată abonatului pentru serviciul „i”;

U_{ij} reprezintă gradul de utilizare a serviciului de gros „j” de către serviciul cu amănuntul „i”;

T_j reprezintă tariful de decontare al serviciului de gros „j”;

k reprezintă costurile de interconectare (stabilite pe minut) ale operatorilor alternativi;

r reprezintă marja vânzărilor cu amănuntul;

w reprezintă raportul dintre traficul total real și traficul total facturat.

$$b) V_p = \sum P_i + \sum q_i * P_i * (1 - \varepsilon_i) \geq (\sum q_i * U_{ij} * T_j + \sum q_i * k) * (1 + r) * w$$

unde:

V_p reprezintă venitul mediu obținut pe abonat dintr-o anumită categorie;

P_i reprezintă tariful plătit lunar de abonat pentru a beneficia de pachetul „i”;

P_j reprezintă tariful separat din oferta S.C. Romtelecom S.A. al serviciului „j” inclus în pachetul analizat;

q_i reprezintă cantitatea facturată în medie din serviciul „j” unui abonat care beneficiază de pachetul analizat;

ε_i reprezintă reducerea acordată abonatului pentru serviciul „i”;

U_{ij} reprezintă gradul de utilizare a serviciului de gros „j” de către serviciul cu amănuntul „i”;

T_j reprezintă tariful de decontare al serviciului de gros „j”;

k reprezintă costurile de interconectare (stabilite pe minut) ale operatorilor alternativi;

r reprezintă marja vânzărilor cu amănuntul;

w reprezintă raportul dintre traficul total real și traficul total facturat.

De asemenea, ANRC va verifica dacă tarifele propuse de S.C. Romtelecom S.A., pachetele de servicii sau schemele de reduceri tarifare au ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței.

În cazul introducerii pachetelor de servicii sau schemelor de reduceri tarifare, ANRC va realiza mai multe teste privind respectarea obligației de a nu practica tarife de ruinare, având ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței, astfel:

a) teste privind respectarea obligației de a nu practica tarife de ruinare:

1. un test înainte de introducerea acestora în oferta S.C. Romtelecom S.A., pe baza datelor transmise privind traficul mediu lunar estimat; și

2. teste realizate după cel puțin 3 luni de la data lansării comerciale a pachetelor de servicii sau schemelor de reduceri tarifare, pe baza traficului mediu lunar efectiv înregistrat de S.C. Romtelecom S.A.;

b) teste pentru a verifica dacă tarifele propuse de S.C. Romtelecom S.A. au ca efect limitarea intrării pe piață sau restrângerea concurenței.

10. Identificarea serviciilor cărora li se aplică formulele de control al creșterii tarifelor

Așa cu rezultă din prevederile Deciziei președintelui ANRC nr.1124/2004³ privind completarea Deciziei președintelui ANRC nr.136/2002 pentru aprobarea Regulamentului privind identificarea piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice și din expunerea de motive⁴ la această decizie, în piețele relevante specifice cu amănuntul sunt incluse toate tipurile de apeluri, indiferent de tehnologia utilizată (TDM, VoIP etc.), realizate între două aparate telefonice. De asemenea, apelurile de tip Acces Special la Internet sunt incluse în piețele apelurilor locale la puncte fixe pentru persoane fizice, respectiv, pentru persoane juridice. Astfel, piața apelurilor locale la puncte fixe cuprinde originarea apelurilor locale la puncte fixe pentru serviciile de telefonie destinate publicului, inclusiv servicii dial-up și ISDN pentru acces la internet și servicii fax.

Astfel, formulele de control al creșterii tarifelor se vor aplica tuturor apelurilor originare de la posturi de abonat către numere din domeniile OZ = 02, OZ = 03 și OZ = 07 din Planul național de numerotație, inclusiv cele realizate prin intermediul cartelelor preplătite, prin intermediul procedurii de selectare a transportatorului, precum și apelurile pentru servicii dial-up și ISDN pentru acces la internet, indiferent de resursele de numerotație utilizate.

11. Aplicarea art.38 din Legea nr.304/2003 pentru serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice, cu modificările și completările ulterioare

Odată cu intrarea în vigoare a proiectului deciziei (1 ianuarie 2007), prevederile art.38 din Legea nr.304/2003 își vor înceta aplicabilitatea în ceea ce privește tarifele serviciilor furnizate pe piețele relevante specifice cu amănuntul pe care a fost desemnat ca având putere semnificativă, urmând ca tarifele acestor servicii să fie reglementate conform prevederilor proiectului deciziei.

De asemenea, precizăm că, începând cu data de 1 ianuarie 2007, vor intra în vigoare noile prevederi ale art.38 din Legea nr.304/2003, conform art.IV pct.38 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.70/2006 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul comunicațiilor electronice și serviciilor poștale.

³ <http://www.anrc.ro/DesktopModules/Interogation/DownloadFile.aspx?intSurveyID=136&intSurveyFilledInstancesID=1528>

⁴ <http://www.anrc.ro/DesktopModules/Interogation/DownloadFile.aspx?intSurveyID=262&intSurveyFilledInstancesID=1633>